

Nr 23.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

Utskottet får härmed avgiva utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 13 mars 1953 avlätna proposition, nr 150, angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande utredningen i hithörande ärenden får utskottet i huvudsak hänvisa till motsvarande punkter i ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för nämnda dag (bilaga 8 s. 41—46 och bilaga 15 s. 67—72).

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

1:o) Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa. Å riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett förslagsanslag av 138 000 kronor.

Fredrika Bremerförbundet (skr. 12/2 1953) hemställer i egenskap av huvudman för lantushållningsseminariet, att ett belopp av 112 066 kronor skall ställas till förfogande för att täcka vissa vid seminariet uppkomna förluster.

Lantbruksstyrelsen (utlåtande 14/2 1953) föreslår, att till ytterligare understöd åt seminariet skall anvisas dels å tilläggsstat för budgetåret 1952/53 ett anslag av 25 000 kronor, dels ock för budgetåret 1953/54 ett extra driftkostnadsbidrag av likaledes 25 000 kronor.

Statskontoret (remissutlåtande 23/2 1953) biträder förslaget om att det understöd, som anses böra utgå för att täcka förlust vid ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1952/53, skall äskas i form av erforderligt anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår. Enligt statskontorets mening bör frågan om ytterligare bidrag till seminariet för budgetåret 1953/54 framdeles prövas av Kungl. Maj:t.

Föredragande statsrådet har efter närmare redogörelse för förbundets framställning samt utlåtandena däröver anfört bland annat följande.

»Genom vad i ärendet förekommit synes ådagalagt, att lantushållningsseminariet å Rimforsa är i behov av omedelbar ekonomisk hjälp, om icke

dess verksamhet skall nedläggas, så snart den nu pågående kursen avslutats. I avvaktan på resultatet av den i årets statsverksproposition bebådade särskilda översynen av lanthushållslärarinnornas utbildning och därmed sammanhängande frågor i anslutning till det mera omfattande förslag till reformering av utbildningen utav lärarinnor inom hela det husliga området, som redan föreligger, är det enligt min mening angeläget, att möjlighet beredes seminariet att tills vidare fortsätta verksamheten. Jag förordar därför, att ytterligare stöd skall lämnas seminariet. Detta stöd torde dock för närvarande böra begränsas till att avse endast den förlust, som beräknas uppstå i samband med seminariets verksamhet under budgetåret 1952/53. I enlighet härmed tillstyrker jag lantbruksstyrelsens förslag, att ett belopp av högst 25 000 kronor skall ställas till förfogande som bidrag till täckande av denna förlust. Med hänsyn till seminariets ekonomiska situation föreslår jag, att riksdagens medgivande skall inhämtas till att beloppet får utgå från det förslagsanslag, som för innevarande budgetår anvisats till understöd åt seminariet.»

Utskottet. Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att av det för budgetåret 1952/53 anvisade förslagsanslaget till Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa må till ytterligare bidrag för sagda år tagas i anspråk ett belopp av högst 25 000 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

2:o) **Veterinärstyrelsen: Avlöningar.** I den för budgetåret 1952/53 gällande avlöningsstaten för veterinärstyrelsen har anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppförts med 193 000 kronor.

Veterinärstyrelsen (skr. 27/2 1953) hemställer, att nämnda anslagspost skall få överskridas med ett belopp av intill 10 000 kronor. Såsom motivering härför framhåller styrelsen, att den på grund av svårigheten att erhålla tillräckligt kvalificerad arbetskraft icke kunnat till fullo utnyttja ett av riksdagen lämnat medgivande att överskrida avlöningsanslaget för budgetåret 1951/52.

Föredragande statsrådet har anfört i huvudsak följande.

»Av vad veterinärstyrelsen anfört framgår, att styrelsen under budgetåret 1951/52 icke i avsedd omfattning kunnat erhålla tillfällig personal för att lösa det ökade antal arbetsuppgifter, som uppstått inom styrelsen till följd av då pågående mul- och klövsjukeepizooti. Styrelsen har därför icke tagit i anspråk mer än cirka 10 200 kronor av det belopp om 20 000 kronor, som för nämnda budgetår ställts till förfogande för avlöande av sådan personal. Med hänsyn härtill finner jag önskvärt, att styrelsen beredes möjlighet att under innevarande budgetår avarbeta i anledning av epizootien alltjämt kvarstående arbetsbalans.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för veterinärstyrelsen upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 10 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

3:o) 29. Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. Under denna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 350 000 kronor. Av anslaget avses 10 000 kronor till kurser för virkesmätare, 5 000 kronor till bidrag till vissa föreningar och återstoden till egentliga skogsbrukskurser.

Skogsstyrelsen (skr. 17/1 1953) hemställer, att å tilläggsstat för budgetåret 1952/53 skall under anslaget anvisas ytterligare 100 000 kronor. Styrelsen framhåller, att detta belopp synes oundgängligen nödvändigt för att icke skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning skall nödgas avbryta eller starkt inskränka sina skogsbrukskurser under återstoden av budgetåret. Till stöd för framställningen anför styrelsen vidare, bland annat, att den minskade sysselsättningen inom skogsbruket starkt ökat elevtillströmningen.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i remissutlåtande den 25 februari 1953 tillstyrkt framställningen.

Föredragande statsrådet har anfört följande.

»Läget på arbetsmarknaden kännetecknas för närvarande av en viss nedgång av sysselsättningsgraden inom skogsbruket. Detta förhållande har, såsom skogsstyrelsen framhållit, i sin tur medfört en starkt ökad tillströmning av elever till skogsbrukskurserna. Med hänsyn härtill och då stort behov otvivelaktigt föreligger av yrkesutbildning på det skogliga området, finner jag det vara angeläget, att den av skogsvårdsstyrelserna för budgetåret 1952/53 planerade undervisningsverksamheten åtminstone i huvudsak skall kunna genomföras. Skogsstyrelsen har beräknat, att härför erfordras en medelsanvisning av ytterligare 100 000 kronor. Mot denna beräkning har jag intet att erinra. Jag tillstyrker fördenskull, att ett belopp av angivna storlek skall för ändamålet uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår.»

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Kapitalinvesteringar.

I. Statens affärsverksfonder.

E. Domänverket.

4:o) 3. **Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen.** Enligt hemställan i propositionen nr 45/1951 anvisades å kapitalbudgeten för budgetåret 1951/52 ett investeringsanslag av 412 200 kronor till Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen. Av nämnda belopp avsågs 80 324 kronor till kostnaderna för vissa täckdikningsarbeten vid försöksgården. Kungl. Maj:t uppdrog den 8 juni 1951 åt lantbruksnämnden i Västerbottens län att i samråd med domänstyrelsen och Röbbäcksdalsutredningen tills vidare handha förvaltningen av försöksgårdens markområde samt vidtaga de övriga åtgärder, som angivits i förenämnda proposition.

Lantbruksnämnden i Västerbottens län (skr. 5/2 1953) hemställer, såvitt nu är i fråga, att till bestridande av de ökade kostnader, som uppstått vid nämnda täckdikning, måtte anvisas ett ytterligare belopp av 28 000 kronor. Till stöd för sin framställning framhåller nämnden, bland annat, att de kraftiga prisstegringar på material och arbetskraft som ägt rum sedan år 1950, då kostnadsberäkningen verkställdes, gjort det omöjligt att under år 1952 utföra ifrågavarande arbete utan att överskrida det anslagna beloppet, 80 324 kronor.

Lantbruksnämnden har vid sin framställning fogat yttrande av *professorn i agronomisk hydroteknik vid lantbrukshögskolan G. Hallgren*. I yttrandet anför Hallgren, bland annat, att den kostnadsfördyring, som uppstått vid ifrågavarande täckdikning, får betraktas som fullt normal med hänsyn till inträffade prisstegringar å material och arbetskraft.

Föredragande statsrådet har anfört följande.

»Kostnadsberäkningarna för de täckdikningsarbeten, varom i ärendet är fråga, utfördes år 1950. Sedermera har, såsom lantbruksnämnden anfört, vissa prisstegringar ägt rum beträffande såväl material som arbetskraft. Ytterligare medel synes därför böra ställas till förfogande för att bestrida de sålunda uppkomna merkostnaderna. Då jag icke har något att erinra mot lantbruksnämndens förslag, tillstyrker jag, att för ändamålet skall anvisas ett investeringsanslag av 28 000 kronor. Anslaget torde böra uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer således,

att riksdagen må till *Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 28 000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

5:o) 27. Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Å kapitalbudgeten för budgetåret 1952/53 har under denna rubrik uppförts ett investeringsanslag av 84 300 kronor.

Byggnadsstyrelsen (skr. 8/12 1952) hemställer — efter samråd med styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök — om anvisande av ett investeringsanslag av 340 000 kronor till bestridande av vissa kostnader för utförande av en avloppsanläggning vid lantbrukshögskolan.

Efter närmare redogörelse för byggnadsstyrelsens framställning anför *föredragande statsrådet* bland annat följande.

»Av utredningen i ärendet framgår, att avloppsnätet vid Ultuna numera icke har tillräcklig kapacitet för att kunna tillgodose behovet av avlopp för de vid lantbrukshögskolan och lantbruksförsöken uppförda anläggningarna. Den befintliga pumpstationen för avloppsvatten från Ultunaområdet med tillhörande tryckledning till Uppsala stads reningsverk är sålunda överbelastad redan vid områdets nuvarande utbyggnad. Med hänsyn härtill och då områdets avloppsfråga aktualiserats i samband med det pågående uppförandet av institutionsbyggnaden för systematisk botanik, finner jag önskvärt, att denna fråga snarast bringas till lösning.

I syfte att avhjälpa avloppsnätets brister samt möjliggöra avlopp även vid en framtida utbyggnad av Ultunaområdet har byggnadsstyrelsen närmare undersökt två olika lösningar av angivna problem. Enligt den ena lösningen skall en ny pumpstation jämte tryckledning anordnas enbart för Ultunaområdets behov. Kostnaderna härför har av styrelsen beräknats till 415 000 kronor. Den andra lösningen innebär, att statsverket tillsammans med staden skall svara för utförande samt underhåll och drift av en för Ultunaområdet och vissa andra bebyggelseområden gemensam avloppsanläggning. Enligt ett vid underhandlingar mellan byggnadsstyrelsen och staden utformat förslag skall kostnaderna för utförande av sistnämnda anläggning fördelas mellan statsverket och staden på så sätt, att statsverket åtager sig att svara för ett belopp av 269 000 kronor. Då till detta belopp kommer den till 70 000 kronor beräknade kostnaden för vissa anslutningsledningar till en planerad huvudledning, skulle statsverkets sammanlagda utgifter för anordnande av nu ifrågakvarande avloppsnät uppgå till sammanlagt i runt tal 340 000 kronor.

I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag övervägande skäl tala för att Ultunaområdets avloppsfråga skall lösas i enlighet med det sist angivna alternativet. Denna lösning torde nämligen — såsom styrelsen anfört — komma att tillförsäkra området ett avloppsnät med sådan kapacitet, att det kan mottaga avloppsvatten från all inom överskådlig framtid planerad bebyggelse. Därjämte synes den innebära en icke obetydlig besparing i fråga om anläggningens utförande ävensom vissa fördelar vid dennas framtida

drift. Ur angivna synpunkter tillstyrker jag, att den sålunda förordade anläggningen skall komma till stånd.

Mot de av byggnadsstyrelsen framlagda kostnadsberäkningarna har jag icke något att invända. Jag förordar därför, att ett investeringsanslag av 340 000 kronor skall ställas till förfogande för ändamålet. Då ifrågavarande anläggning bör komma till utförande inom en nära framtid, torde detta anslag böra uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår. Därest riksdagen icke har något att erinra, torde det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut i fråga om godkännande av det i ärendet föreliggande avtalsförslaget.»

Utskottet. Kungl. Maj:t:s förslag föranleder icke någon utskottets erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* å tilläggsstat II till riksdagen för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 340 000 kronor.

Stockholm den 28 april 1953.

På jordbruksutskottets vägnar:

HJALMAR GUSTAFSON.

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Lage Svedberg, Jon Jonsson, Näslund, Bertil Andersson, Sundberg, Bror Nilsson, Hjalmar Nilsson*, Franzén, Björnberg och Johan Persson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö, Andersson i Hyssna*, Jonsson i Järvsand och Pettersson i Dahl, fru Eriksson i Hallstahammar samt herrar Ahlsten, Mårtensson i Smedstorp*, Arweson, Eliasson och Widén*.

* Ej närvarande vid justeringen.